

KANDIDATNUMMER

3066

Sidetall

1

av

3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sápmi*?

En av de to betydninger er geografisk område der de har bodd, og den andre er en folkgruppe.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er en av områdene hvor samene har bodd.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De baserer sin identitet på siida-systemet.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

De dannet lag eller grupper som jakter sammen, og de etablerte bosted.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De ville unngå å kjempe.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

En av eksemplene er at samene har kulturpolitikk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

At samene er forbudt å snakke samisk.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Oppgaven er å danne en samisk politisk organisasjon i alle nordiske land.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Samene ville se framtida med *noaiden*. For eksempel, hvordan skal samene bli i framtida.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en leder som ledet en religiøs bevegelse i 1840-årene.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som kidults og twixters oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurte på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjør gjerne universitetsutdanning, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe. *reflekt*

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun har bekymring over at dagens unge roter bort tid fordi de tror at de har nok tid å tenke på alt de vil gjøre.
som

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal sammen med. De tenker ikke om det jakt på fremtid, og de er ikke sikker på fremtiden sin.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Alle generasjoner speiler samfunnet de lever i. De unge i dag oppfører seg slik, men det er på grunn av samfunnet de lever i.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Fordi hun følte seg at utdanning er viktig og hun realiserte at hun trengte å utdanne seg mer.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er en betegnelse som Junaid kaller for tidsperioden som man tror man kan få til hva som helst.
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet ble ord som kidults og twixters oppstått.
4. Økte valgmuligheter ble gitt av økt individualisering.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, skulle man realisere mer i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørge dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret av denne usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har tilbakt på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille var en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte
- historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant
- hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet bydd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten har blitt
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mente
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, derfor kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) Av den grunn de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktige periodene i livet.Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse**

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Etter oppstarten i fjor var er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. De flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i god grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat alt hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner på helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, naturlige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere bedre abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene må bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer på omkring i Oslo, og er allerede på utkikk med nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellem bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

"Tiggeforbud"

I denne korte teksten vil jeg skrive om hva jeg synes om tigging, og tanker for og imot et tiggeforbud.

Da jeg kom til Norge ble jeg overrasket over at det er så mange tiggere på gater. Jeg føler meg dårlig når jeg ser dem, særlig tiggerne med familie bildet deres. Det er faktisk vanskelig spørsmål; Må tigging bli forbydt eller ikke. Tidligere leste jeg en artikkel om denne saken. Noen kommuner kommer til å forby tigging, men et problem er at hvordan tiggere skal straffes. Det var to måter å straffe dem. En av dem er at de må sette seg i fengsel i tre måneder. Den andre måten er at de må betale viss beløp penger. Jeg synes at den andre måten kan være akseptert, men den første måten kan være vanskelig for kommuner eller stat, dessuten for folk. Fordi det koster mye å holde mennesker i fengsel. Hvem betaler for det? Jeg tror at det påvirker skatten som vi betaler. På artikkelen var det også om hvordan politi kan oppføre seg med tiggere. Journalisten som skrev denne artikkelen regnet med at politi vil ikke ta hensyn til tiggere fordi de ikke gjør noe som er farlig. Jeg enig med ham.

Jeg er neutral med tiggeforbud, men kanskje 60% imot. Fordi det er mer seriøse kriminelle handlinger enn tigging, og vi bør ta hensyn til det, tror jeg.

Men jeg også forstår mennesker som er for et tiggeforbud. Fordi, først og fremst, det ser dårlig ut. For eksempel nå er det sommer, og mange turister reiser til Norge. Jeg er sikker at nordmenn ønsker for turister å se vakker Norge. Jeg tror at turister ikke vil se tiggere på gater.

Når det gjelder å hjelpe fattige land som et rikt land, kan vi tenke på en forskjellig ting. For eksempel, i Norge utdanner man seg veldig godt. De fleste går til universitet og lærer seg

UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3066

Date/Dato

Course/Kurs Trinn III

Page/Side 3 of/av 3

Do not write
in this space

så mye. Jeg kommer fra Japan, og vi kan også ha god utdanning. Penger er ikke en eneste måte å støtte de fattige. Vi kan dele kunnskaper til mennesker i fattige land. Det kan være en bedre måte enn å gi penger. Jeg forstår at det er vanskelig å finne løsning å hjelpe mennesker som ber penger på gate, men jeg håper at vi skal finne en god løsning for både tiggere og velstående folk.